

משנה - בבא בתרא

• [פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#) • [פרק י](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#) [משנה יב](#) [משנה יג](#)
[משנה יד](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#)

פרק ח

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח

פרק ט

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט משנה י

פרק י

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח

א

פרק

א

משנה

-

א

פרק

השתפין **א** שרצו לעשות מחצה בקצר, בונין את הכתל באמצע. מקום שנהגו לבנות גויל, גזית, כפיסין, לבנים, בונים **ו**, הכל כמנהג המדינה. בגויל, זה נותן שלשה טפחים, וזה נותן שלשה טפחים **ט**. בגזית, זה נותן טפחים ומחצה, וזה נותן טפחים ומחצה. בכפיסין, זה נותן טפחים, וזה נותן טפחים. בלבנים, זה נותן טפח ומחצה, וזה נותן טפח ומחצה. לפיכך: אם נפל הכתל, המקום והאבנים של שניהם:

ב

משנה

-

א

פרק

וְכֹן בְּגִנָּה, מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ לְגֹדֵר {יג} מְחִיבִין אוֹתוֹ. אֲבָל בְּבִקְעָה {יד}, מְקוֹם שֶׁנִּהְיָ שְׁלֵא לְגֹדֵר אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ, אֲלֵא אִם רוֹצֶה פּוֹנֵס לְתוֹךְ שְׁלוֹ וּבּוֹנֶה, וְעוֹשֶׂה חֲזִית מִבַּחוּץ. לְפִיכָךְ אִם נָפַל הַכֶּתֶל, הַמְּקוֹם וְהָאֲבָנִים שְׁלוֹ. אִם עָשׂוּ מִדַּעַת שְׁנִיָּהּ, בּוֹנִין אֶת הַכֶּתֶל בְּאִמְצַע, וְעוֹשִׂין חֲזִית {טו} מִכָּאן וּמִכָּאן {יז}. לְפִיכָךְ אִם נָפַל הַכֶּתֶל, הַמְּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם:

פרק א - משנה ג

הַמְּקִיף אֶת חֲבֵרוֹ מִשְׁלֵשׁ רוּחוֹתָיו {יח}, וְגֹדֵר אֶת הַרְאִשׁוֹנָה וְאֶת הַשְּׁנִיָּה וְאֶת הַשְּׁלִישִׁית, אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אִם עָמַד וְגֹדֵר אֶת הַרְבִּיעִית, מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֶּל:

פרק א - משנה ד

כֶּתֶל חֵצֵר שֶׁנָּפַל, מְחִיבִין אוֹתוֹ לְבָנוֹתוֹ עַד אַרְבַּע אַמּוֹת {כ}, בְּחִזְקַת שְׁנֵתוֹ, עַד שְׁיָבִיא רְאִיָּה שְׁלֵא נָתַן. מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וּלְמַעְלָה, אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ {כב}. סָמַךְ לוֹ כֶּתֶל אַחֵר, אָף עַל פִּי שְׁלֵא נָתַן עָלָיו אֶת הַתְּקָרָה, מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֶּל, בְּחִזְקַת שְׁלֵא נָתַן {כד}, עַד שְׁיָבִיא רְאִיָּה שְׁנֵתוֹ:

פרק א - משנה ה

כּוֹפִין אוֹתוֹ לְבָנוֹת בֵּית שַׁעַר וְדֹלֶת לְחֵצֵר. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לֹא כָּל הַחֲצָרוֹת רְאוּיּוֹת לְבֵית שַׁעַר. כּוֹפִין אוֹתוֹ לְבָנוֹת לְעִיר חוּמָה וְדֹלֶתֶים וּבְרִית. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לֹא כָּל הָעִירוֹת רְאוּיּוֹת לְחוּמָה. פְּמָה יְהִיא בְּעִיר וַיְהִיא כְּאֲנָשִׁי הָעִיר, שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ. קָנָה בָּהּ בֵּית דִּירָה, הָרִי הוּא כְּאֲנָשִׁי הָעִיר מִיָּד:

פרק א - משנה ו

אין חולקין את החצר, עד שיהא ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה. ולא [כז] את השדה, עד שיהא בה תשעה קבין לזה ותשעה קבין לזה. רבי יהודה אומר, עד שיהא בה תשעת חצאי קבין לזה ותשעת חצאי קבין לזה. ולא את הגנה, עד שיהא בה חצי קב לזה וחצי קב לזה. רבי עקיבא אומר, בית רבע. ולא את הטרקליון, ולא את המורן, ולא את השובך, ולא את הטלית, ולא את המרחץ, ולא את בית הבד, עד שיהא בהן כדי לזה וכדי לזה. זה הכלל, כל שיחלק ושמו עליו, חולקין. ואם לאו, אין חולקין. אימתי, בזמן שאין שניהם רוצים. אבל בזמן ששניהם רוצים, אפלו בפחות מכאן, יחלקו [לא]. וכתבי הקדש [לב], אף על פי ששניהם רוצים, לא יחלקו:

פרק ב

פרק ב - משנה א

לא יחפר אדם בור [א] סמוך לבורו של חברו, ולא שיח, ולא מערה, ולא אמת המים, ולא נברכת כובסין [ב], אלא אם כן הרחיק מפתל חברו שלשה טפחים, וסד בסיד. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מפתלו של חברו שלשה טפחים, וסד בסיד [ג]. מרחיקין את הזרעים [ד], ואת המחרשה [ה], ואת מי רגלים מן הפתל שלשה טפחים. ומרחיקין את הרחים שלשה מן השכב, שהן ארבעה מן הרקב. ואת התנור [ו], שלשה מן הפליא, שהן ארבעה מן השפה:

פרק ב - משנה ב

לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית, אלא אם כן יש על גביו גבה ארבע אמות. הנה מעמידו בעליה, צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים. ובפירה, טפח [יג]. ואם הזיק, משלם מה שהזיק. רבי שמעון אומר, לא אמרו כל השעורין האלו, אלא שאם הזיק, פטור מלשלם:

פרק ג - משנה ג

לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו [טו] של חברו. ולא רפת בקר. באמת, ביין התירו, אבל [טז] לא רפת בקר. חנות [יז] שפחצר, יכול למחות בגדו ולומר לו, איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין. אבל עושה כלים, יוצא ומוכר בתוך השוק, אבל [יח] אינו יכול למחות בגדו ולומר לו, איני יכול לישן, לא מקול הפטיש, ולא מקול הרחים, ולא מקול התינוקות:

פרק ד - משנה ד

מי שהיה כתלו סמוך לכתל חברו, לא יסמך לו כתל אחר, אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות [כד]. והחלונות, מלמעלן ומלמטון, ומכנגדן, ארבע אמות:

פרק ה - משנה ה

מרחיקין [כז] את הסלם מן השוּבָד ארבע אמות, כדי שלא תקפץ הנמיה, ואת הכתל מן המזחילה ארבע אמות, כדי שיהא זוקף את הסלם [כט]. מרחיקין את השוּבָד מן העיר חמשים אמה [לא]. ולא יעשה אדם שוּבָד בתוך שלו [לב], אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח. רבי יהודה אומר, בית ארבעת כורין, מלא שגר היונה. ואם לקחו, אפלו בית רבע,

הרי הוא בחזקתו : {לד}

פרק ב - משנה ו

נפול הנמצא בתוך חמשים אמה, הרי הוא של בעל השוֹבֵד. חוץ מחמשים אמה, הרי הוא של מוצאו {לו}. נמצא בין שני שובכות, קרוב לזה, שלו {לז}. קרוב לזה, שלו. מחצה על מחצה, שניהם יחלקו:

פרק ב - משנה ז

מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה, ובחרוב ובשקמה חמשים אמה. אבא שאול אומר, כל אילן סרק, חמשים אמה. אם העיר קדמה, קוצץ ואינו נותן דמים. ואם האילן קדם, קוצץ ונותן דמים {לט}. ספק זה קדם, ספק זה קדם, קוצץ ואינו נותן דמים:

פרק ב - משנה ח

מרחיקין גרן קבוע מן העיר חמשים אמה. לא יעשה אדם גרן קבוע בתוך שלו, אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח, ומרחיק מנטיעותיו של חברו ומנירו, כדי שלא יזיק : {מב}

פרק ב - משנה ט

מרחיקין את הנבלות ואת הקברות ואת הפרסקי מן העיר חמשים אמה. אין עושין פרסקי אלא למזרח העיר. רבי עקיבא אומר, לכל רוח הוא

עושה, חוץ ממערבה, ומרחיק חמשים אמה:

פרק ב - משנה י

מרחיקין את המשרה מן הירק {מה}, ואת הפרשין מן הבצלים, ואת החרדל מן הדבורים {מו}. רבי יוסי מתיר בחרדל:

פרק ב - משנה יא

מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה, ובחרוב ובשקמה, חמשים אמה, בין מלמעלה בין מן הצד. אם הבור קדס, קוצץ ונותן דמים. ואם אילן קדס, לא יקץ. ספק זה קדס, וספק זה קדס, לא יקץ. רבי יוסי אומר, אף על פי שהבור קודמת לאילן, לא יקץ, שזה {מט} חופר בתוך שלו, וזה נוטע בתוך שלו:

פרק ב - משנה יב

לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חברו, אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות, אחד גפנים ואחד כל אילן. הנה גדר בינתים, זה סומך לגדר מכאן, וזה סומך לגדר מכאן. היו שרשים יוצאין לתוך של חברו, מעמיק שלשה טפחים, כדי שלא יעכב את המחרשה. הנה חופר בור, שיח ומערה, קוצץ ויורד, והעצים שלו {נד}:

פרק ב - משנה יג

אילן שהוא נוטה לשדה חברו, קוצץ מלא המרדע על גבי המחרשה. ובחרוב ובשקמה, כנגד המשקלת. בית השלחין, כל האילן כנגד המשקלת. אבא שאול אומר, כל אילן סרק, כנגד המשקלת:

פרק ב - משנה יד

אילן שהוא נוטה לרשות הרבים, קוצץ, כדי שיהא גמל עובר ורוכבו [נח]. רבי יהודה אומר, גמל טעון פשתן או חבילי זמורות. רבי שמעון אומר, כל האילן כנגד המשקלת, מפני הטמאה:

פרק ג

פרק ג - משנה א

חזקת הבתים והבורות והשיחין והמערות והשובכות והמרחצאות ובית הדין ובית השלחין והעבדים וכל שהוא עושה פרות תדיר, חזקתן שלש שנים מיום ליום [ד]. שדה הבעל, חזקתה שלש שנים, ואינה מיום ליום [ה], רבי שמעאל אומר, שלשה חדשים בראשונה ושלשה באחרונה ושנים עשר חדש באמצע, הרי [ו] שמנה עשר חדש. רבי עקיבא אומר, חדש בראשונה וחדש באחרונה ושנים עשר חדש באמצע, הרי ארבעה עשר חדש. אומר רבי שמעאל, במה דברים אמורים, בשדה לבן. אבל בשדה אילן, כנס את תבואתו, מסק את זיתיו, כנס את קיצו, הרי אלו שלש

פרק ג - משנה ב

שֶׁלֶשׁ אַרְצוֹת לַחֲזָקָה, יְהוּדָה וְעֵבֶר הֵיכָדָן וְהַגְּלִיל. הָיָה בִּיהוּדָה וְהַחֲזִיק בְּגִלְלִיל, בְּגִלְלִיל וְהַחֲזִיק בִּיהוּדָה, אֵינָה חֲזָקָה, עַד שֶׁיְהִי עִמּוֹ בַּמְדִּינָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא אָמְרוּ שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֶלָּא כִּדֵּי שֶׁיְהִי בְּאַסְפְּמָא **[י]**, וַיְחֲזִיק שָׁנָה **[יא]**, וַיִּלְכוּ וַיּוֹדִיעוּהוּ שָׁנָה, וַיָּבֵא **[יב]** לְשָׁנָה אַחֲרַת:

פרק ג - משנה ג

כָּל חֲזָקָה שֶׁאֵין עִמָּה טַעֲנָה, אֵינָה חֲזָקָה. כִּיצַד, אָמַר לוֹ, מָה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שְׁלִי, וְהוּא אָמַר לוֹ, שֶׁלֹּא אָמַר לִי אָדָם דְּבַר מַעוֹלָם **[יג]**, אֵינָה חֲזָקָה. שְׁמִכְרַתְּ לִי, שְׁנַתַּתְּ לִי בַּמִּתְנָה, אָבִיד מְכָרָה לִי, אָבִיד נְתָנָה לִי בַּמִּתְנָה, הָרִי זֹו חֲזָקָה. וְהָבֵא מְשׁוּם יִרְשָׁה, אֵינֹו צָרִיד טַעֲנָה. הָאֲמָנִין וְהַשְּׁתַּפִּים **[יד]** וְהָאֲרִיסִין וְהָאֲפוֹטְרוֹפִין **[יב]**, אֵין לָהֶם חֲזָקָה. אֵין לְאִישׁ חֲזָקָה בְּנִכְסֵי אִשְׁתּוֹ **[יג]**, וְלֹא לְאִשָּׁה חֲזָקָה בְּנִכְסֵי בַּעֲלָהּ, וְלֹא לְאָב בְּנִכְסֵי הַבֵּן, וְלֹא לְבֵן בְּנִכְסֵי הָאָב **[יד]**. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּמַחֲזִיק, אָבֵל בְּנוֹתוֹ מִתְנָה **[יז]**, וְהָאֲחִין שְׁחֻלְקוֹ, וְהַמַּחֲזִיק בְּנִכְסֵי הַגֵּר, נָעַל וְגָדַר וּפְרָץ כָּל שֶׁהוּא **[ט]**, הָרִי זֹו חֲזָקָה:

פרק ג - משנה ד

הָיוּ שָׁנִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאֶכְלָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְנִמְצְאוּ זִוְמָמִין, מְשַׁלְּמִין לוֹ אֶת הַכֹּל **[לא]**. שָׁנִים בְּרֵאשׁוֹנָה **[לב]**, וְשָׁנִים בְּשִׁנְיָה, וְשָׁנִים בְּשְׁלִישִׁית, מְשַׁלְּשִׁין בִּינֵיהֶם. שְׁלֹשָׁה אַחִים וְאָחַד מִצְטָרֵף עִמָּהֶם, הָרִי אֵלוֹ שְׁלֹשׁ עֲדוּת, וְהוֹ עֲדוּת אַחַת לְהִזְמָה:

פרק ג - משנה ה

אֵלוֹ דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֲזָקָה **[לד]**, וְאֵלוֹ דְּבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם חֲזָקָה. הָיָה

מעמיד בהמה בחצר, תנור, וכירים **{לו}**, ורחים, ומגדל תרנגולין, ונותן זבלו בחצר, אינה חזקה. אבל עשה מחצה לבהמתו גבוהה עשרה טפחים, וכן לתנור, וכן לפירים, וכן לרחים, הכניס תרנגולין **{לט}** לתוך הבית, ועשה מקום לזבלו עמק שלשה **{מ}** או גבוה שלשה, הרי זו חזקה **{מא}**:

פרק ג - משנה ו

המרזב אין לו חזקה, ויש למקומו חזקה. המזחילה יש לה חזקה. סלם המצרי אין לו חזקה, ולצורי יש לו חזקה. חלון המצרית אין לה חזקה, ולצורית יש לה חזקה. איזו היא חלון המצרית, כל שאין ראשו של אדם יכול לפגוע לתוכה. רבי יהודה אומר, אם יש לה מלבן, אף על פי שאין ראשו של אדם יכול לפגוע לתוכה, הרי זו חזקה. הריז, עד טפח, יש לו חזקה, ויכול למחות. פחות מטפח, אין לו חזקה, ואין יכול למחות:

פרק ג - משנה ז

לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השתפין. לקח בית בחצר אחרת, לא יפתחנה לחצר השתפין. בנה עליה על גבי ביתו, לא **{נא}** יפתחנה לחצר השתפין. אלא אם רצה, בונה את החדר לפנים מביתו, ובונה **{נב}** עליה על גבי ביתו ופותחה לתוך ביתו. לא **{נג}** יפתח אדם לחצר השתפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון. היה קטן, לא יעשנו גדול. אחד, לא יעשנו שנים. אבל פותח הוא לרשות הרבים **{נד}** פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון **{נה}**. היה קטן, עושה אותו גדול. אחד, עושה אותו שנים:

פרק ג - משנה ח

אין עושין **{נט}** חלל **{ס}** תחת רשות הרבים, בורות שיחין ומערות. רבי אליעזר מתיר כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים. אין מוציאין זיזין וגזזטראות לרשות הרבים, אלא אם רצה פוגס **{סג}** לתוך שלו ומוציא.

לקח חצר ובה זיזין ונגזטראות, הרי זו בחזקתה:

פרק ד

פרק ד - משנה א

המוכר את הבית, לא מכר הנציע, ואף על פי שהיא פתוחה לתוכו, ולא את החדר שלפניו ממנו, ולא את הגג [ב] בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. רבי יהודה אומר, אם יש לו צורת פתח, אף על פי שאינו גבוה עשרה טפחים, אינו מכור:

פרק ד - משנה ב

לא את הבזר, ולא את הדות, אף על פי שכתב לו עמקא ורומא [ד]. וצריך לקח לו דרד, דברי רבי עקיבא. ונחמים אומרים, אינו צריך לקח לו דרד. ומודה רבי עקיבא, בזמן שאמר לו חוץ מאלו, שאינו צריך לקח לו דרד. מכרן לאחר, רבי עקיבא אומר, אינו צריך לקח לו דרד. ונחמים אומרים, צריך לקח לו דרד:

פרק ד - משנה ג

המוכר את הבית, מכר את הדלת, אבל לא את המפתח. מכר את המכתשת הקבועה, אבל לא את המטלטלת. מכר את האצטרבל, אבל לא את הקלת, ולא את התנור, ולא את הכירים. בזמן שאמר לו, הוא וכל מה

שְׁבֵתוֹכוֹ, הָרִי כֵּלָן מְכוֹרִין:

ד **פרק** - **משנה** **ד**

הַמּוֹכֵר אֶת הַחֶצֶר, מְכַר בְּתִים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִין, וּמְעָרוֹת **{ח}**, אֲבָל לֹא אֶת הַמְּטַלְטְלִין **{ט}**. בְּזִמְן שֶׁאָמַר לוֹ, הִיא וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכָהּ, הָרִי כֵּלָן מְכוֹרִין. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, לֹא מְכַר אֶת הַמְּרֻחָץ **{י}**, וְלֹא אֶת בַּיִת הַבֶּד שֶׁבְּתוֹכָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֶצֶר, לֹא מְכַר אֶלָּא אֹיְרָה **{יא}** שֶׁל חֶצֶר:

ה **פרק** - **משנה** **ה**

הַמּוֹכֵר אֶת בַּיִת הַבֶּד **{יב}**, מְכַר אֶת הַיָּם **{יג}** וְאֶת הַמַּמְלָה וְאֶת הַבְּתוּלוֹת, אֲבָל לֹא מְכַר אֶת הָעֵבְרִין וְאֶת הַגְּלָגֶל וְאֶת הַקּוֹרָה. בְּזִמְן שֶׁאָמַר לוֹ, הוּא וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ, הָרִי כֵּלָן מְכוֹרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַמּוֹכֵר בַּיִת הַבֶּד, מְכַר אֶת הַקּוֹרָה **{יט}**:

ו **פרק** - **משנה** **ו**

הַמּוֹכֵר אֶת הַמְּרֻחָץ, לֹא מְכַר אֶת הַנְּסָרִים **{יט}** וְאֶת הַסַּפְסָלִים וְאֶת הַוִּילָאוֹת. בְּזִמְן שֶׁאָמַר לוֹ, הוּא וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ, הָרִי כֵּלָן מְכוֹרִין. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, לֹא מְכַר אֶת הַמְּגָרוֹת **{יז}** שֶׁל מַיִם וְלֹא אֶת הָאוֹצְרוֹת שֶׁל עֵצִים:

ז **פרק** - **משנה** **ז**

הַמּוֹכֵר אֶת הָעֵיר, מְכַר בְּתִים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִין, וּמְעָרוֹת, מְרַחֵצָאוֹת

וְשׁוֹבְכוֹת, בֵּית הַבְּדִין וּבֵית הַשְּׁלַחִין, אֲבָל לֹא אֶת הַמַּטְלָטְלִין. וּבְזֶמַן שֶׁאָמַר לוֹ, הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְתוֹכָהּ, אֶפְלוּ הָיוּ בָּהּ בְּהֵמָה וְעֶבְדִים, הָרִי כֻּלָּן מְכוּרִין **[יט]**. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר, מְכַר אֶת הַסְּנִטָּר:

פרק ד - משנה ח

הַמּוֹכֵר אֶת הַשְּׂדֵה, מְכַר אֶת הָאֲבָנִים שֶׁהֵם לְצַרְפָּה, וְאֶת הַקְּנִים שֶׁבַּפָּרֶס **[כב]** שֶׁהֵם לְצַרְפוֹ, וְאֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא מִחֻבֶּרֶת לְקַרְקַע, וְאֶת מַחְצַת הַקְּנִים שֶׁהִיא פְּחוּתָה מִבֵּית רַבַּע, וְאֶת הַשּׁוּמְרָה שֶׁאֵינָה עֲשׂוּיָה בְּטִיט, וְאֶת הַחֲרוֹב שֶׁאֵינוֹ מְרַכָּב, וְאֶת בְּתוּלַת הַשְּׁקָמָה:

פרק ד - משנה ט

אֲבָל לֹא מְכַר לֹא אֶת הָאֲבָנִים שֶׁאֵינָן לְצַרְפָּה, וְלֹא אֶת הַקְּנִים שֶׁבַּפָּרֶס שֶׁאֵינָן לְצַרְפוֹ, וְלֹא אֶת הַתְּבוּאָה **[כד]** שֶׁהִיא תְּלוּשָׁה מִן הַקַּרְקַע. בְּזֶמַן שֶׁאָמַר לוֹ, הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְתוֹכָהּ, הָרִי כֻּלָּן מְכוּרִין. בֵּין כָּד וּבֵין כָּד, לֹא מְכַר לֹא אֶת מַחְצַת הַקְּנִים שֶׁהִיא בֵּית רַבַּע, וְלֹא אֶת הַשּׁוּמְרָה שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה בְּטִיט **[כו]** **[כז]**, וְלֹא אֶת הַחֲרוֹב הַמְרַכָּב, וְלֹא אֶת סֵדוֹן הַשְּׁקָמָה, וְלֹא אֶת הַבּוֹר **[כח]**, וְלֹא אֶת הַגֶּת **[כט]**, וְלֹא אֶת הַשּׁוּבָד, בֵּין חֲרָבִין בֵּין יְשׁוּבִין. וְצָרִיף לְקַח לוֹ דָּרָף, דְּבָרִי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינּוּ צָרִיף. וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא, בְּזֶמַן שֶׁאָמַר לוֹ חוּץ מֵאֵלוֹ, שֶׁאֵינּוּ צָרִיף לְקַח לוֹ דָּרָף. מְכָרוֹ לְאַחַר, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֵינּוּ צָרִיף לְקַח לוֹ דָּרָף. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, צָרִיף לְקַח לוֹ דָּרָף. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּמוֹכֵר. אֲבָל בְּנוֹתוֹן מִתְּנָה, נוֹתוֹן אֶת כָּלָם. הָאֲחִין שֶׁחֲלָקוּ, זָכוּ בַשְּׂדֵה, זָכוּ בְּכָלָם. הַמְחֲזִיק בְּנֹכְסֵי הַגֵּר, הַחֲזִיק **[ל]** בַּשְּׂדֵה, הַחֲזִיק בְּכָלָם. הַמְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׂדֵה, הַקַּדִּישׁ אֶת כָּלָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַמְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׂדֵה, לֹא הַקַּדִּישׁ אֶלָּא אֶת הַחֲרוֹב הַמְרַכָּב וְאֶת סֵדוֹן הַשְּׁקָמָה:

פרק ה - משנה א

המוכר את הספינה, מכר את התרן ואת הנס ואת העוגין ואת כל המנהיגין אותה, אבל לא מכר לא את העבדים [א], ולא את המרצופין, ולא את האנתיקי. ובזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, הרי כלן מכורין. מכר את הקרון, לא [ג] מכר את הפרדות. מכר את הפרדות, לא מכר את הקרון. מכר את הצמד [ה], לא מכר את הבקר [ו]. מכר את הבקר, לא מכר את הצמד [ז]. רבי יהודה אומר, הדמים מודיעין. כיצד, אמר לו מכור לי צמד במאתים זו, הדבר ידוע שאין הצמד במאתים זו. וחכמים אומרים, אין הדמים ראיה:

פרק ה - משנה ב

המוכר את החמור, לא מכר פליו. נחום המדי אומר, מכר פליו [יא]. רבי יהודה אומר, פעמים מכורין ופעמים אינן מכורין. כיצד, היה חמור לפניו וכליו עליו, ואמר לו מכור לי חמור זה, הרי כליו מכורין. חמור זה הוא, אין פליו מכורין:

פרק ה - משנה ג

המוכר את החמור, מכר את הסנח. מכר את הפרה, לא מכר את בנה. מכר אשפה, מכר זבלה. מכר בור [יד], מכר מימיו. מכר פורת, מכר דבורים. מכר שובץ, מכר יונים. הלוקח פרות שובץ מחברו, מפריח ברכה ראשונה. פרות פורת, נוטל שלשה נחילין [כ] ומסרס. חלות דבש [כא], מניח שתי חלות. זיתים לקח, מניח שתי גרופיות:

פרק ה - משנה ד

הקונה שני אילנות בתוך שדה חברו, הרי זה לא קנה קרקע. רבי מאיר אומר, קנה קרקע. הגדילו, לא ישפה. והעולה מן הגזע, שלו. ומן השרשים, של בעל הקרקע. ואם מתו, אין לו קרקע. קנה שלשה, קנה קרקע. הגדילו, ישפה [ל]. והעולה מן הגזע ומן השרשיו, שלו. ואם מתו, יש לו קרקע:

פרק ה - משנה ה

המוכר ראש בהמה גסה [לא], לא מכר את הרגלים. מכר את הרגלים, לא מכר את הראש. מכר את הקנה, לא מכר את הכבד. מכר את הכבד, לא מכר את הקנה. אבל בדקה, מכר את הראש, מכר את הרגלים. מכר את הרגלים, לא מכר את הראש. מכר את הקנה, מכר את הכבד. מכר את הכבד, לא מכר את הקנה:

פרק ה - משנה ו

ארבע [לד] מדות במוכרין. מכר לו חטים יפות ונמצאו רעות, הלוקח יכול לחזר בו. רעות ונמצאו יפות [לו], מוכר יכול לחזר בו. רעות ונמצאו רעות, יפות ונמצאו יפות, אין אחד מהם יכול לחזר בו. שחמתית [לז] ונמצאת לבנה, לבנה ונמצאת שחמתית, עצים של זית ונמצאו של שקמה, של שקמה ונמצאו של זית, יין ונמצא חמץ, חמץ ונמצא יין, שניהם יכולין לחזר בהן:

פרק ה - משנה ז

המוכר פרות לחברו, משך ולא מדד, קנה. מדד ולא משך, לא קנה. אם היה פקח, שוכר את מקומו. הלוקח פשתו מחברו, הרי זה לא קנה עד שיטלטלנו ממקום למקום. ואם היה במחבר לקרקע ותלש כל שהוא, קנה:

פרק ה - משנה ח

המוכר יין ושמן **מה** לחברו והוקרו או שהוזלו **מו**, אם עד שלא נתמלאה המדה, למוכר. משנתמלאה המדה, ללוקח. ואם היה סרסור ביניהן, נשברה החבית, נשברה לסרסור. וחיב להטיף לו שלש טפין. הרפינה ומצה, הרי הוא של מוכר **נ**. והחנני אינו חיב להטיף שלש טפין. רבי יהודה אומר, ערב שבת עם חשכה, פטור:

פרק ה - משנה ט

השולח את בנו אצל חנני ופנדיון בידו, ומדד לו באסר שמן ונתן לו את האסר, שבר את הצלוחית ואבד את האסר, חנני חיב. רבי יהודה פטר, שעל מנת כן שלחו **נב**. ומודים חכמים לרבי יהודה **נג** בזמן שהצלוחית ביד התינוק ומדד חנני לתוכה, חנני פטור:

פרק ה - משנה י

הסיטון מקנה מדותיו אחת לשלשים יום, ובעל הבית אחת לשנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר, חלוף **נד** הדברים. חנני מקנה מדותיו פעמים בשבת **נה**, וממחה משקלותיו פעם אחת בשבת, ומקנה מאזנים על משקל כל משקל ומשקל:

פרק ה - משנה יא

אמר רבן שמעון בן גמליאל, במה דברים אמורים, בלח. אבל ביבש [נט], אינו צריך. וחיב להכריע לו טפח. היה שוקל לו עין בעין, נותן לו גרומיו [סב], אחד לעשרה בלח ואחד לעשרים ביבש. מקום שנהגו למד בדקה, לא ימד בגסה. בגסה, לא ימד בדקה [סו]. למחוק, לא יגדש. לגדש, לא ימחק:

פרק ו

פרק ו - משנה א

המוכר פרות לחברו ולא צמחו, ואפלו זרע פשתו, אינו חיב באחריותו. רבן שמעון בן גמליאל אומר, זרעוני גנה שאינו נאכלין, חיב באחריותו [ב]:

פרק ו - משנה ב

המוכר פרות לחברו, הרי זה מקבל עליו רבע טנפת לסאה. תאנים, מקבל עליו עשר מתלעות למאה. מרתף של יין, מקבל עליו עשר קוססות למאה. קנקנים בשרון, מקבל עליו עשר פייטסיאות למאה:

פרק ו - משנה ג

המוכר יין לחברו והחמיץ, אינו חייב באחריותו. ואם ידוע שיינו מחמיץ {י}, הרי זה מקח טעות. ואם אמר לו יין מבשם {יא} אני מוכר לך, חייב להעמיד לו עד העצרת {יב}. וישן, משל אשתקד. ומישן, משל שלש שנים {יד}:

פרק ו - משנה ד

המוכר מקום לחברו לבנות לו בית, וכן המקבל מחברו לבנות {טו} לו בית חתנות לבנו ובית אלמנות לבתו {טז}, בונה ארבע אמות על שש, דברי רבי עקיבא. רבי ישמעאל אומר, רפת בקר הוא זה. הרוצה לעשות רפת בקר {יז}, בונה ארבע אמות על שש. בית קטן, שש על שמנה. גדול, שמנה על עשר. טרקליו, עשר על עשר. רימו פחצי ארכו וכחצי רחבו. ראיה לדבר, היכל. רבו שמעון בן גמליאל אומר, הכל כבנגן היכל:

פרק ו - משנה ה

מי שיש לו בור {יט} לפני מביתו של חברו, נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין, ואינו מכניס בהמתו ומשקה מבורו, אלא ממלא ומשקה מבחוץ, וזה עושה לו פותחת וזה עושה לו פותחת:

פרק ו - משנה ו

מי שיש לו גנה לפניו מגנתו של חברו, נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסים ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין, ואינו מכניס לתוכה תגרין {כג}, ולא יפנס מתוכה לתוך שדה אחרת {כד}, והחיצון זורע את הדרך. נתנו לו דרך {כה} מן הצד מדעת שניהם, נכנס בשעה שהוא רוצה ויוצא בשעה שהוא

רוצה, ומכניס לתוכה תגרין, ולא יפנס מתוכה לתוך שדה אחרת {כו}, וזה
וזה אינם רשאים לזרעה:

פרק ו - משנה ז

מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו, נטלה ונתן להם מן הצד, מה
שנתן נתן, ושלו לא הגיעו. דרך היחיד {כט}, ארבע אמות {ל}. דרך הרבים
{לא}, שש עשרה אמה. דרך המלך, אין לה שעור. דרך הקבר, אין לה שעור.
המעמד, דיני צפורי אמרו, בית ארבעת קבין:

פרק ו - משנה ח

המוכר מקום לחברו לעשות לו קבר {לד}, וכן המקבל מחברו לעשות לו
קבר, עושה תוכה של מערה {לה} ארבע אמות על שש, ופותח {לו} לתוכה
שמנה כוכין, שלשה מכאן ושלשה מכאן ושנים מכנגדו, וכוכין ארכן
ארבע אמות {לז} ורומן שבעה {לח} ורחבן ששה {לט}. רבי שמעון אומר,
עושה תוכה של מערה שש אמות על שמנה, ופותח לתוכה שלשה עשר
כוד, ארבעה מכאן וארבעה מכאן ושלשה מכנגדו ואחד מימין הפתח {מ}
ואחד מן השמאל. ועושה חצר על פי המערה שש על שש, כמלא המטה
וקובריה {מא}, ופותח לתוכה שתי מערות {מב}, אחת מכאן ואחת מכאן.
רבי שמעון אומר, ארבע {מג}, לארבע רוחותיה {מד}. רבן שמעון בן
גמליאל אומר, הכל לפי הסלע:

פרק ז

פרק ז - משנה א

האומר לחברו, בית כור עפר אני מוכר לך, היו שם נקעים עמקים עשרה טפחים או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אינו נמדדו [ז] עמה. פחות מכאן, נמדדו עמה. ואם אמר לו כבית כור עפר, אפלו היו שם נקעים עמקים יותר מעשרה טפחים או סלעים גבוהין יותר מעשרה טפחים, הרי אלו נמדדו עמה:

פרק ז - משנה ב

בית כור עפר אני מוכר לך מדה בחבל, פחת כל שהוא, ונכה [ז]. הותר כל שהוא, ונחזיר. אם אמר, הן חסר הן יותר, אפלו פחת רבע לסאה או הותר רבע לסאה, הגיעו. יותר מכאן, יעשה חשבון. מה הוא מחזיר לו, מעות. ואם רצה, מחזיר לו קרקע. ולמה אמרו מחזיר לו מעות, ליפות פחו של מוכר, שאם שיר בשדה בית תשעה קבין ובגנה בית חצי קב, וכדברי רבי עקיבא בית רבע, מחזיר לו את הקרקע. ולא את הרבע בלבד הוא מחזיר, אלא את פחת כל המותר:

פרק ז - משנה ג

מדה בחבל אני מוכר לך הן חסר הן יותר, בטל הן חסר הן יותר מדה בחבל. הן חסר הן יותר מדה בחבל, בטל מדה בחבל הן חסר הן יותר, דברי בן ננס. בסימניו ובמצריו, פחות משותות, הגיעו. עד שותות, ונכה [טו]:

פרק ז - משנה ד

האומר לחברו חצי שדה אני מוכר לך, משמניו ביניהן ונוטל חצי שדהו. חצי בדרום אני מוכר לך, משמניו ביניהן ונוטל חצי בדרום, והוא מקבל עליו מקום הגדר, חריץ ובו חריץ. וכמה הוא חריץ, ששה טפחים

שְׁלֵשָׁה: וַיָּבֹן חֲרִיץ, [כא].

פרק ח

פרק ח - משנה א

יש נוחליו ומנחיליו [א], ויש נוחליו ולא מנחיליו, מנחיליו ולא נוחליו, לא נוחליו ולא מנחיליו. ואלו נוחליו ומנחיליו, האב את הבנים והבנים את האב והאחיו מן האב [ד], נוחליו ומנחיליו. האיש [ה] את אמו והאיש את אשתו, ובני אחיות [ב], נוחליו ולא מנחיליו. האשה [ג] את בניה והאשה את בעלה ואחי האם, מנחיליו ולא נוחליו. והאחים מן האם, לא נוחליו ולא מנחיליו:

פרק ח - משנה ב

סדר נחלות כן הוא, (במדבר כז) איש כי ימות ובו אין לו, והעברתם את נחלתו לבתו, בן קודם לבת, וכל יוצאי ירכו של בן קודמין [ז] לבת. בת קודמת לאחיו. יוצאי ירכו של בת, קודמין לאחיו. אחיו קודמין לאחי האב. יוצאי ירכו של אחיו, קודמין לאחי האב. זה הפלל, כל הקודם בנחלה, יוצאי ירכו קודמין. והאב קודם לכל יוצאי ירכו:

פרק ח - משנה ג

בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים [ח] בנחלה. חלק אביהן שהיה עם יוצאי

מְצָרִים, וְחִלְקוֹ עִם אָחִיו בְּנִכְסֵי חֶפֶר. וְשֶׁהָיָה בְּכוֹר נוֹטֵל שְׁנֵי חִלְקִים:

פרק ח - משנה ד

אָחֵד הֵבֵן וְאָחֵד הִבִּית בְּנִחְלָה, אֶלָּא שֶׁהֵבֵן נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאֵב וְאֵינוֹ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאֵס. וְהִבְנוֹת נְזוּנוֹת מִנִּכְסֵי הָאֵב **[כ]** וְאֵינָן נְזוּנוֹת מִנִּכְסֵי הָאֵס:

פרק ח - משנה ה

הַאוֹמֵר אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי בְּכוֹר לֹא יִטֵּל פִּי שְׁנַיִם, אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי לֹא יִירֶשׁ **[כא]** עִם אָחִיו, לֹא אָמַר פְּלוֹנִי, שֶׁהִתְנָה עַל מָה שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה **[כב]**. הַמְּחַלֵּק נִכְסָיו לְבָנָיו עַל פִּיו, רַבָּה לְאָחֵד וּמַעֲט לְאָחֵד **[כג]** וְהִשְׁוֶה לָהֶן אֶת הַבְּכוֹר, דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְאִם אָמַר מְשׁוּם יִרְשָׁה, לֹא אָמַר פְּלוֹנִי. כָּתוּב בֵּין בְּתַחֲלָה בֵּין בְּאַמְצַע בֵּין בְּסוֹף מְשׁוּם מִתְּנָה, דְּבָרָיו קִיָּמִין. הַאוֹמֵר אִישׁ פְּלוֹנִי יִירֶשְׁנִי בְּמִקוֹם שֵׁשׁ בֵּית **[כה]**, בִּתְּי תִירֶשְׁנִי בְּמִקוֹם שֵׁשׁ בָּן, לֹא אָמַר פְּלוֹנִי, שֶׁהִתְנָה עַל מָה שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמֵר, אִם אָמַר עַל מִי שֶׁהוּא רְאוּי לְיִרְשׁוֹ, דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְעַל מִי שֶׁאִין רְאוּי לְיִרְשׁוֹ, אִין דְּבָרָיו קִיָּמִין. הַכּוֹתֵב אֶת נִכְסָיו לְאַחֵרִים וְהִנִּיחַ אֶת בְּנָיו, מָה שֶׁעָשָׂה עֲשׂוּי **[כו]**, אֲבָל אִין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימָנוּ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אִם לֹא הָיָה בְּנָיו נוֹהֲגִין כְּשׁוֹרָה, זְכוּר לְטוֹב:

פרק ח - משנה ו

הַאוֹמֵר זֶה בְּנִי, נֶאֱמַן. זֶה אָחִי, אֵינוֹ נֶאֱמַן וְנוֹטֵל עִמּוֹ בְּחִלְקוֹ. מֵת, יַחְזְרוּ נִכְסֵים לְמִקוֹמָן. נִפְּלוּ לוֹ נִכְסִים מִמִּקוֹם אַחֵר, יִירְשׁוּ אָחִיו עִמּוֹ. מִי שֶׁמֵּת וְנִמְצְאָת דִּיתִיקֵי קְשׁוּרָה עַל יָרְכוֹ, הָרִי זֹו אֵינָה פְּלוֹנִי **[כז]**. זָכָה בָּהּ לְאַחֵר **[כח]**, בֵּין מִן הַיּוֹרְשִׁין בֵּין שְׁאֵינוֹ מִן הַיּוֹרְשִׁין, דְּבָרָיו קִיָּמִין:

פרק ח - משנה ז

הפּוֹתֵב (לב) נִכְסֵיו לְבָנָיו, צָרִיךְ שְׂיִכְתֵּב מֵהַיּוֹם וּלְאַחַר מֵיתָהּ, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, אֵינוֹ צָרִיךְ. הַפּוֹתֵב נִכְסֵיו לְבָנוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ, הָאֵב אֵינוֹ יָכוֹל לְמַכֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּתוּבִין לְבֵן, וְהֵב אֵינוֹ יָכוֹל לְמַכֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת הָאֵב. מִכֵּר הָאֵב, מְכוּרִין עַד שְׂיָמוּת. מִכֵּר הֵב, אֵין לְלוֹקַח בְּהוֹן כְּלוּם עַד שְׂיָמוּת הָאֵב. הָאֵב תּוֹלֵשׁ וּמֵאֲכִיל לְכֹל מִי שְׂיִרְצָה. וּמָה שֶׁהֵנִיחַ תְּלוּשׁ, הָרִי הוּא שֶׁל יוֹרְשֵׁין (לו). הֵנִיחַ בָּנִים (לז) גְּדוּלִים וּקְטָנִים, אֵין הַגְּדוּלִים מִתְּפָרְנְסִים עַל הַקְּטָנִים וְלֹא הַקְּטָנִים נִזְוָנִין עַל הַגְּדוּלִים, אֶלֶּא חוֹלְקִין בְּשׂוּהָ. נִשְׂאוּ הַגְּדוּלִים, יִשְׂאוּ הַקְּטָנִים. וְאִם אָמְרוּ קְטָנִים הָרִי אָנוּ נוֹשְׂאִים כְּדָרְךְ שְׂנִשְׂאֵתֶם אֵתֶם, אֵין שׂוֹמְעִין לָהֶם, אֶלֶּא מָה שֶׁנָּתַן לָהֶם אֲבִיהֶם

פרק ח - משנה ח

הֵנִיחַ בָּנוֹת גְּדוּלוֹת וּקְטָנוֹת, אֵין הַגְּדוּלוֹת מִתְּפָרְנְסוֹת עַל הַקְּטָנוֹת וְלֹא הַקְּטָנוֹת נִזְוָנוֹת עַל הַגְּדוּלוֹת, אֶלֶּא חוֹלְקוֹת בְּשׂוּהָ. נִשְׂאוּ גְּדוּלוֹת, יִשְׂאוּ קְטָנוֹת. וְאִם אָמְרוּ קְטָנוֹת, הָרִי אָנוּ נוֹשְׂאוֹת כְּדָרְךְ שְׂנִשְׂאֵתֶם אֵתֶם, אֵין שׂוֹמְעִין לָהֶן. זֶה חֹמֶר (לח) בְּבָנוֹת מִבְּבָנִים, שֶׁהַבָּנוֹת נִזְוָנוֹת עַל הַבָּנִים וְאֵין נִזְוָנוֹת עַל הַבָּנוֹת:

פרק ט

פרק ט - משנה א

מי שמת והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבים, הבנים יירשו והבנות יזונו. נכסים מעטין, הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אומר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

פרק ט - משנה ב

הניח בנים ובנות וטמטום, בזמן שהנכסים מרבים, הזכרים דוחין [א] אותו אצל נקבות. נכסים מעטין, הנקבות דוחות אותו אצל זכרים. האומר אם תלד אשתי זכר יטל מנה, ילדה זכר, נוטל מנה. נקבה מאתים [ג], ילדה נקבה, נוטלת מאתים. אם זכר מנה אם נקבה מאתים, וילדה זכר ונקבה, זכר נוטל מנה והנקבה נוטלת מאתים. ילדה טמטום, אינו נוטל. אם אומר כל מה שתלד אשתי יטל, הרי זה יטל. ואם אין שם יורש אלא הוא, יורש את הכל:

פרק ט - משנה ג

הניח בנים גדולים וקטנים [ו], השביחו גדולים את הנכסים, השביחו לאמצע. אם אמרו [ז] ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושים ואוכלין, השביחו לעצמן. וכן האשה שהשביחה את הנכסים, השביחה לאמצע. אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי, הרי אני עושה ואוכלת, השביחה לעצמה [ט]:

פרק ט - משנה ד

האחין השתפין [י] שגנפלו אחד מהן לאמנות, נפל לאמצע. חלה ונתרפא, נתרפא משל עצמו. האחין שעשו מקצתן שושבינות [יא] בחיי האב, חזרה שושבינות, חזרה לאמצע, שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל השולח

לחברו פדי יון וכדי שמו, אינו נגבין בבית דין, מפני שהן גמילות חסדים:

פרק ט - משנה ה

השולח סבלונות לבית חמיו, שלח שם מאה מנה **[טז]** ואכל שם סעודת חתן אפלו בדינר, אינו נגבין. לא אכל שם סעודת חתן, הרי אלו נגבין. שלח סבלונות מרבין שיחזרו עמה לבית בעלה, הרי אלו נגבין. סבלונות מעטין שתשתמש בהן בבית אביה, אינו נגבין:

פרק ט - משנה ו

שכיב מרע שכתב **[יז]** כל נכסיו לאחרים ושיר קרקע כל שהוא, מתנתו קימת. לא שיר קרקע כל שהוא, אין **[יט]** מתנתו קימת. לא כתב בה שכיב מרע, הוא אומר שכיב מרע היתה והן אומרים בריא היתה, צריך להביא ראיה שהיתה שכיב מרע, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, המוציא מחברו עליו

פרק ט - משנה ז

המחלק נכסיו על פיו, רבי אליעזר אומר, אחד בריא ואחד מסכן **[כא]**, נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה, ושאינן להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה. אמרו לו, מעשה באמן של בני רוכל **[כג]** שהיתה חולה ואמרה תנו כבינתי לבתי והיא בשנים עשר מנה, ומתה, וקימו את דבריה. אמר להן, בני רוכל תקברם אמן. וחכמים אומרים, בשבת, דבריו קימין **[כה]**, מפני שאינו יכול לכתוב. אבל לא בחל. רבי יהושע אומר, בשבת אמרו **[כו]**, קל וחמר בחל. פיוצא בו, זכין לקטן **[כט]**, ואין זכין לגדול. רבי יהושע אומר, לקטן אמרו **[ל]**, קל וחמר לגדול:

פרק ט - משנה ח

נפל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל מורישי, והיתה עליו **[לא]** כתבת אשה ובעל חוב, יורשי האב **[לב]** אומרים, הבן מת ראשון ואחר כך מת האב, בעלי החוב אומרים, האב מת ראשון ואחר כך מת הבן, בית שמאי אומרים, יחלקו. ובית הלל אומרים, נכסים בחזקתו:

פרק ט - משנה ט

נפל הבית עליו ועל אשתו **[לד]**, יורשי הבעל אומרים, האשה מתה ראשונה ואחר כך מת הבעל, יורשי האשה אומרים, הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה, בית שמאי אומרים, יחלקו **[לה]**. ובית הלל אומרים, נכסים בחזקתו, כתבה בחזקת יורשי הבעל, נכסים הנכנסים והיוצאים עמה בחזקת יורשי האב **[לח]**:

פרק ט - משנה י

נפל הבית עליו ועל אמו, אלו ואלו מודים שיחלקו. אמר רבי עקיבא, מודה **[מב]** אני בזה שהנכסים בחזקתו. אמר לו בן עזאי, על החלוקין אנו מצטערין, אלא שבאת לחלק עלינו את השוין:

פרק י

פרק י - משנה א

גט פשוט, עֲדִיו מְתוּכּוֹ. וּמְקַשֵּׁר, עֲדִיו מְאַחֲרִיו. פְּשׁוּט שֶׁכָּתְבוּ עֲדִיו מְאַחֲרִיו וּמְקַשֵּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֲדִיו מְתוּכּוֹ, שְׁנִיָּהֶם פְּסוּלִים. רַבִּי חֲנִינָא בֶן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, מְקַשֵּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֲדִיו מְתוּכּוֹ, כָּשֶׁר, מִפְּנֵי שֶׁיְכוּל לַעֲשׂוֹתוֹ פְּשׁוּט. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה:

פרק י - משנה ב

גט פשוט, עֲדִיו בְּשָׁנִים **[ב]**. וּמְקַשֵּׁר, בְּשִׁלְשָׁה. פְּשׁוּט שֶׁכָּתוּב בּוֹ עַד אֶחָד, וּמְקַשֵּׁר שֶׁכָּתוּב בּוֹ שְׁנֵי עֲדִים, שְׁנִיָּהֶם פְּסוּלִין. כָּתוּב בּוֹ זוּזִין מֵאָה דְּאֲנוּן סִלְעִין עֶשְׂרִין, אִין לּוֹ אֶלָּא עֶשְׂרִין. זוּזִין מֵאָה דְּאֲנוּן תְּלַתִּין סִלְעִין, אִין לּוֹ אֶלָּא מְנָה. כֶּסֶף זוּזִין דְּאֲנוּן, וְנִמְחַק, אִין פְּחוּת מִשְׁתֵּים **[ד]**. כֶּסֶף סִלְעִין דְּאֲנוּן, וְנִמְחַק, אִין פְּחוּת מִשְׁנָיִם. דְּרַכּוּנּוֹת **[ה]** דְּאֲנוּן, וְנִמְחַק, אִין פְּחוּת מִשְׁתֵּים. כָּתוּב בּוֹ מְלַמְעָלָה מְנָה וּמְלַמְטָה מְאֲתֵים, מְלַמְעָלָה מְאֲתֵים וּמְלַמְטָה מְנָה, הַכֹּל הוּלְדָּ אַחַר הַתְּחִתּוֹן **[ו]**. אִם כֵּן, לְמָה כּוֹתְבִין אֶת הָעֲלִיוֹן, שְׂאִם תִּמְחַק אוֹת אַחַת מִן הַתְּחִתּוֹן, יִלְמַד מִן הָעֲלִיוֹן:

פרק י - משנה ג

כּוֹתְבִין גִּט לְאִישׁ אֶף עַל פִּי שְׂאִין אֲשֶׁתּוֹ עִמּוֹ **[ח]**, וְהַשׁוֹבֵר לְאִשָּׁה אֶף עַל פִּי שְׂאִין בְּעֵלָה עִמָּה, וּבִלְבַד שְׂאִיָּה מִכִּירָן, וְהַבַּעַל נוֹתֵן שְׂכָר **[יא]**. כּוֹתְבִין שְׂטָר לְלוֹהָ **[יב]** אֶף עַל פִּי שְׂאִין מְלוֹהָ עִמּוֹ, וְאִין כּוֹתְבִין לְמְלוֹהָ **[יג]**, עַד שְׂאִיָּה לְלוֹהָ עִמּוֹ, וְהַלוֹהָ נוֹתֵן שְׂכָר. כּוֹתְבִין שְׂטָר לְמוֹכֵר אֶף עַל פִּי שְׂאִין לּוֹקַח עִמּוֹ **[טו]**. וְאִין כּוֹתְבִין לְלוֹקַח **[טז]**, עַד שְׂאִיָּה מוֹכֵר עִמּוֹ, וְהַלוֹקַח נוֹתֵן שְׂכָר **[יז]**:

פרק י - משנה ד

אין כותבין שטרין ארוסין (יח) ונשואין (יט) אלא מדעת שניהם (כ), והחתן נותן שכר (כא). אין כותבין שטרין אריסות וקבלנות אלא מדעת שניהם, והמקבל נותן שכר (כב). אין כותבין שטרין ברורין וכל מעשה בית דין אלא מדעת שניהם, ושניהם נותנין שכר (כג). רבן שמעון בן גמליאל אומר, שניהם כותבין שנים (כד), לזה לעצמו ולזה לעצמו (כה):

פרק י - משנה ה

מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו ואמר לו (כו), אם לא נתתי לך מכאן ועד יום פלוני תן לו שטרו, הגיע זמן ולא נתן, רבי יוסי אומר, יתן. רבי יהודה אומר, לא יתן:

פרק י - משנה ו

מי שנמחק שטר חובו, מעידין עליו עדים, ובא לפני בית דין (כז) ועושין לו קיום, איש (כח) פלוני בן פלוני נמחק שטרו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עדין. מי שפרע מקצת חובו, רבי יהודה אומר, יחליף. רבי יוסי אומר, יכתוב שובר. אומר רבי יהודה, נמצא זה צריך להיות שומר (כט) שוברו מן העכברים. אומר לו רבי יוסי, כך יפה לו, ולא יורע כחו של זה:

פרק י - משנה ז

שני אחין, אחד עני ואחד עשיר, והניח להן אביהן מרחץ ובית הבד, עשאן לשכר, השכר לאמצע. עשאן לעצמן, הרי העשיר אומר לעני, קח לך עבדים וירחצו במרחץ, קח לך זיתים ובא ועשם (לב) בבית הבד. שנים שהיו בעיר אחת, שם אחד יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון, אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב. נמצא

לְאַחַד בֵּין שְׁטָרוֹתָיו שְׁטָרוֹ שֶׁל יוֹסֵף בֶּן שְׁמַעוֹן פְּרוּעַ {לד}, שְׁטָרוֹת שְׁנֵיהֶן פְּרוּעִין. כִּיצַד יַעֲשֶׂה, יִשְׁלֹשׁוּ. וְאִם הָיוּ מְשַׁלְּשִׁים, יִכְתְּבוּ סִימָן. וְאִם הָיוּ מְסַמְּנִין, יִכְתְּבוּ כֹהֵן {לו}. הָאוֹמֵר לְבָנוּ {לז}, שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתֵי פְּרוּעַ וְאִינִי יוֹדֵעַ אֵיזָהוּ {לח}, שְׁטָרוֹת כָּלֵן פְּרוּעִין. נִמְצָא לְאַחַד שֵׁם שְׁנַיִם, הַגְּדוֹל פְּרוּעַ וְהַקָּטָן אֵינּוּ פְּרוּעַ. הַמְּלוֹה אֶת חֲבֵרוֹ עַל יְדֵי עֶרֶב {לט}, לֹא יִפְרַע מִן הָעֶרֶב. וְאִם אָמַר עַל מְנַת שְׁאִפְרַע מִמִּי שְׁאִרְצָה, יִפְרַע מִן הָעֶרֶב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אִם יֵשׁ נְכָסִים לְלוֹה, בֵּין כֶּדֶף וּבֵין כֶּדֶף לֹא יִפְרַע מִן הָעֶרֶב. וְכֵן {מב} הָיָה רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, הָעֶרֶב לֹא־שָׂה בְּכַתְּבֹתָהּ וְהָיָה בְּעֻלָּהּ מְגַרְשָׁה, יִדְרִיגָהּ הַנָּאָה, שְׂמָא יַעֲשֶׂה קְנוּנָא עַל נְכָסִים שֶׁל זֶה וְיַחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ:

פרק י - משנה ח

הַמְּלוֹה אֶת חֲבֵרוֹ בְּשֵׁטָר, גּוֹבֶה מְנַכְסִים מְשַׁעֲבָדִים. עַל יְדֵי עֵדִים, גּוֹבֶה מְנַכְסִים בְּנֵי חוּרִין {מו}. הוֹצִיא עָלָיו כְּתָב יָדוֹ שֶׁהוּא חַיֵּב לוֹ, גּוֹבֶה מְנַכְסִים בְּנֵי חוּרִין. עֶרֶב הַיּוֹצֵא לְאַחַר חֲתוּם שְׁטָרוֹת, גּוֹבֶה מְנַכְסִים בְּנֵי חוּרִין. מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל וְאָמַר, גּוֹבֶה מְנַכְסִים בְּנֵי חוּרִין. אָמַר לוֹ בֶּן נָנְס, אֵינּוּ גּוֹבֶה לֹא מְנַכְסִים מְשַׁעֲבָדִים וְלֹא מְנַכְסִים בְּנֵי חוּרִין. אָמַר לוֹ, לָמָּה. אָמַר לוֹ, הָרִי הַחוּנֵק {מח} אֶת אֶחָד בְּשׁוּק וּמְצָאוּ חֲבֵרוֹ וְאָמַר לוֹ הֲנִח לוֹ, פְּטוּר {מט}, שְׁלֹא עַל אֲמוּנָתוֹ הַלוֹהוּ. אֶלָּא אֵיזָהוּ עֶרֶב שֶׁהוּא חַיֵּב, הַלוֹהוּ וְאִנִּי נוֹתֵן לָךְ, חַיֵּב, שְׂכָן עַל אֲמוּנָתוֹ הַלוֹהוּ. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל, הַרוּצָה שְׂיַחֲכִים, יַעֲסוּק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, שְׂאִין לָךְ מְקַצוּעַ בְּתוֹרָה גְּדוֹל מֵהוּ, שֶׁהוּ כְּמַעֲיָן הַנוֹבֵעַ. וְהַרוּצָה שְׂיַעֲסוּק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, יִשְׁמַשׁ אֶת שְׁמַעוֹן בֶּן נָנְס: